

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2013-2018
DLA GMINY PĄTNÓW

WSTĘP

W ciągu ostatnich lat, wśród młodego pokolenia nadal obserwuje się konsumpcję różnego rodzaju środków psychoaktywnych. Dokumentują to zjawisko różne badania, zarówno prowadzone w Polsce, jak i w Europie. Widoczny jest łatwiejszy dostęp do środków psychoaktywnych (rozwijająca się sieć dealerska), ogromna różnorodność i atrakcyjność asortymentu, pojawiają się różne sposoby stosowania, przekazywane przez środki masowego przekazu, a również w bezpośrednim przekazie społecznym (więcej i częściej o narkotykach się mówi).

Narkomania (z greckiego narke - odurzenie, mania - szaleństwo) to patologiczne zjawisko społeczne, uzależnienie spowodowane krótszym lub dłuższym zażywaniem leków, albo innych środków uzależniających. Od kilku lat narkomania swój marginalny charakter, dotyczący jedynie wąskiego kręgu zbuntowanej młodzieży, stając się zjawiskiem coraz bardziej powszechnym i obecnym. Skala zjawiska wzrasta, obejmując coraz młodsze dzieci, sytuację utrudnia fakt, iż wykrywalność uzależnienia we wczesnym stadium jest sporadyczna, ze względu na wielość stosowanych środków i brak wiedzy opiekunów. Problem ten staje się dziś coraz bardziej powszechny w szkołach, dyskotekach i innych miejscach, w których można w sposób łatwy i anonimowy, sprzedawać czy zażywać narkotyk.

Narkotyki przedstawiane bywają jako śmiertelne niebezpieczeństwo, grożące uzależnieniem już po pierwszym kontakcie. Badania wskazują, że wiedza o narkotykach współczesnej młodzieży jest dość rozległa – uczniowie bez problemów podają nazwy różnych substancji – jednak nie jest wystarczająco szczegółowa i dokładna. Młodzież chętnie przyjmuje wiadomości i aprobuje te opinie, które podważają szkodliwość niektórych substancji, traktując zakazy dotyczące ich używania, jako jeszcze jeden wyraz nieuzasadnionych ograniczeń narzucanych im przez dorosłych.

Wiedza na temat substancji psychoaktywnych przekazywana młodzieży i jej opiekunom (rodzicom, wychowawcom, nauczycielom) nie może być ogólnikowa, powinna nie tylko odzwierciedlać stan aktualnej wiedzy, dotyczącej różnych substancji, doraźnych i odległych skutków ich zażywania, a także pokazywać w sposób dostępny dla młodzieży, mechanizmy działania różnych substancji w każdym obszarze (biologicznym, psychicznym i społecznym) funkcjonowania człowieka, a szczególnie młodego, rozwijającego się organizmu. Wyniki badania z 2007r., na tle wyników z poprzednich edycji ESPAD wskazują na to, że pojawiły się pozytywne tendencje, jednakże substancje psychoaktywne stanowią nadal w Polsce zagrożenie dla młodzieży. Wszelkiego rodzaju dopalacze zmieniają naturalną funkcję organizmu, zainteresowanie produktami jest bardzo duże i stale rośnie wśród młodzieży, jak i u dorosłych. Z uwagi na fakt, że najbardziej podatni na używanie środków psychoaktywnych są ludzie młodzi, najlepszym sposobem zapobiegania tym problemom jest zapewnienie młodzieży właściwych perspektyw.

Najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są strategie angażujące szkołę i rodzinę. Profilaktyka przynosi najlepsze efekty wtedy, gdy

współpracują: rodzina, szkoła i całe społeczeństwo. Kluczową rolę w zapobieganiu i leczeniu problemów wynikających z narkomanii młodzieży, odgrywa zrozumienie i uwzględnienie wpływu grupy rówieśniczej.

Istotą działań profilaktycznych jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczania zjawisk uznanych za niekorzystne i dolegliwe społecznie. Z tego względu jest znacznie bardziej opłacalna, niż kosztowne działania naprawcze konieczne w sytuacji, gdy zaskakująco wzrasta skala wcześniej niedostrzeganych lub bagatelizowanych, niepożądanych zjawisk. Narkotyki biorą dziś dzieci z rodzin zarówno ubogich, jak i zamożnych, rozbitych i pełnych, zarówno ze wsi, z małych miasteczek i dużych miast. Błędym poglądem jest więc stwierdzenie, że narkomania dotyka tylko ludzi z tzw. Marginesu społecznego. Coraz więcej dzieci z tzw. „dobrych domów” sięga po używki. Ostatnie rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia promują działania zmierzające do upowszechniania zdrowego stylu życia, a jednym z jego elementów jest powstrzymanie się od nadużywania substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków. Osiągnięcie takiego celu ogólnego, jest możliwe jedynie poprzez ścisłą interdyscyplinarną współpracę i ścisłą koordynację działań różnych instytucji. Założyć można, że im większy jest popyt na zdrowy styl życia, tym mniejszy na używanie substancji psychoaktywnych. Efektywne działania profilaktyczne, zmierzające do ograniczenia używania środków odurzających, mogą wpływać korzystnie na szersze aspekty życia społecznego, zapobiegać przestępczości, chronić zdrowie, zapobiegać problemom szkolnym i rodzinnym. Informacje na temat narkotyków są przekazywane z ust do ust. Ten rodzaj reklamy jest bardzo skuteczny, osoby przekazujące informacje budzą zazwyczaj zaufanie. Równie sugestywne są doniesienia internetowe, opisujące działanie narkotyków jako znoszących stres albo zmęczenie, a przynoszących wesołość, luz i dobre samopoczucie. Synonimem szczęścia w dzisiejszych czasach stał się sukces i pieniądze. Narkotyki w początkowym okresie dają „napęd” do pracy, a potem w stosunkowo krótkim czasie pozwalają się odprężyć i zrelaksować. Młody biznesmen nie zdaje sobie sprawy z konsekwencji, jakie wkrótce poniesie. Handlarze „towarem” doskonale wiedzą, że sami nie muszą do niczego dochodzić nauką i ciężką pracą. Wystarczy, że człowieka wciągną w narkomanie, a wszystko co on ma, stanie się ich własnością.

Rozpoznawanie zjawiska narkomanii, jest coraz trudniejsze, z uwagi na „nowoczesne” formy przeprowadzania transakcji handlowych.

Podstawą prawną w Polsce do działań w zakresie profilaktyki narkotykowej, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Ten akt prawny wskazuje zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii, które należą do zadań własnych gminy, wskazuje również zadania jakie mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych. W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Kluczowy aktem prawnym, na podstawie

którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest właśnie Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. Program jest uchwalany przez Radę Gminy. Zadania ujęte w gminnym programie są koordynowane przez Pełnomocnika Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cele Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii określa działania związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem narkomanii w Gminie Pątnów.

Cel Główny Programu

Ograniczenie używania narkotyków, oraz związanych z tym problemów, podniesienie świadomości społecznej, poprzez prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej, edukacyjnej, oraz szkoleniowej, w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, szczególnie dla dzieci i młodzieży, nauczycieli, pedagogów i rodziców. Promowanie zdrowego trybu życia.

Cele Szczegółowe Programu

- Zwiększenie ilości szkoleń dla nauczycieli i pedagogów, na temat szkodliwości zagrożeń związanych z przyjmowaniem środków psychoaktywnych przez młodzież, oraz sposobów postępowania w stosunku do osób uzależnionych.
- Zwiększenie ilości szkoleń dla rodziców, uświadamiających szkodliwość przyjmowania środków psychoaktywnych, przez dzieci i młodzież, oraz sposoby rozpoznawania problemu.
- Zwiększenie możliwości uzyskania informacji o dostępnych instytucjach, udzielających pomocy osobom używającym środki psychoaktywne i ich rodzinom.
- Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się zapobieganiem narkomanii.
- Monitorowanie problemu narkotykowego na terenie Gminy Pątnów.
- Zwiększenie dostępności do alternatywnych form spędzania czasu wolnego

dzieci i młodzieży.

Działania Planowane na lata 2013-2018

I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

- 1) Udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym, oraz osobom zagrożonym narkomanią w Punkcie Konsultacyjnym.
- 2) Realizacja w ramach zajęć świetlicowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
- 3) Umożliwienie dzieciom i młodzieży twórczego pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego, poprzez rozwój zainteresowań, pod kierunkiem wykwalifikowanych wychowawców i pedagogów.

II

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii.

1. Prowadzenie bezpłatnego Punktu Konsultacyjnego, dla rodzin osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie bezpłatnych konsultacji prawnych, pomocy psychologicznej, oraz poradnictwa.

III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej, oraz szkoleniowej, w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Organizowanie, w miarę możliwości finansowych, w szkołach na terenie gminy programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, oraz ich rodziców i opiekunów.
2. Prowadzenie konkursów wiedzy o zdrowiu wśród młodzieży.
3. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych, związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych, związanych z uzależnieniami.
4. Dofinansowanie świetlic szkolnych, w których prowadzone są zajęcia profilaktyczno-wychowawcze.
5. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej – plakaty, ulotki, informatory, organizowanie promocji filmów i książek.
6. Współorganizowanie szkoleń w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, dla poszczególnych grup zawodowych, z terenu gminy: pracowników oświaty, policji, pomocy społecznej i administracji samorządowej.
7. Promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od narkotyków i innych używek, oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu.

8. Promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, również poprzez organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w ramach działań profilaktycznych.

9. Organizowanie badań pozwalających diagnozować aktualny stan problemów narkotykowych.

IV

Wspomaganie instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, w działaniach służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. Wspieranie działalności stowarzyszeń przeciwdziałających narkomanii, propagujących życie bez używek.
2. Udzielanie pomocy organizacyjnej i materialnej organizacjom społecznym, których celem jest krzewienie abstynencji od środków psychoaktywnych, zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej, wspieranie organizacyjne i finansowe instytucji i stowarzyszeń, działających na rzecz ochrony zdrowia, oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia.
3. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi, w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, oraz udzielanie im pomocy finansowej, dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych, oraz sprzętowych do prowadzenia tej działalności.
4. Współpraca z Policją, w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, tj.:
 - przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży
 - dokonywanie kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność osób rozprowadzających narkotyki (szkoły, dyskoteki)
1. Nawiązanie współpracy ze służbą zdrowia –dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków.

V

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, oraz integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym.

1. Udzielanie wsparcia socjalnego poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12-03-2004r. (tj. Dz. U. z 2009r. poz. 1362 z póź. zm.)

Realizacja Programu

Realizatorzy:

1. Urząd Gminy
2. Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, w tym:
 - Szkoły
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Organizacje pozarządowe

Współpraca:

1. Poradnia Leczenia Uzależnień „ProVitaMed” w Wieluniu.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu.
3. Policja.
4. Parafie z terenu Gminy Pątnów.
5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczno w Wieluniu.
6. Osoby fizyczne i instytucje zajmujące się indywidualnie problemem.

Realizacja programu nastąpi poprzez:

- Zlecenie realizacji zadań, wybranym podmiotom.
- Źródłem finansowania działań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, są dochody uzyskane z opłat za zezwolenia, wydawane na sprzedaż napojów alkoholowych.